

החברותא

החברותא בטעון פנימי לחברים גליון מס' 770 בס"ד ערש"ק פר' בראשית כ"ה תשרי תשפ"ו

פנינים יקרים

בראשית וכו' (א, א) הפשט מלת בראשית כאילו אמר בראשונה והיא מילה בפני עצמה איננה סמוכה, והענין בפרשה כי השמים והארץ עם תולדותיהם נבראו ביום הראשון מאין גמור ומאפיסה מוחלטת, וכן מעיד לשון ברא שהוא לשון הוצאת יש מאין, ולא נאמר בראשונה כי במלת ראשית כוללת מעמים גדולים ועצומים וכן כל בראשית שבמקרא מלמדנו שלא נברא ביום הראשון רק את האור בלבד כי הארץ היתה תוהו ובוהו.

בראשית (א, א) ברש"י אין המקרא הזה אומר אלא דרשני וכו' בשביל ישראל שנקראו ראשית, והיינו דכתיב בתהלים (ק"י) הללו את ה' כל גוים שבחווהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו כי לולא זאת לא היה להם תקומה.

בראשית ברא אלקים וכו' (א, א) על דרך הפשט לשון אלקות ופירושו בעל הכוחות כולם, ומזה הטעם לא אמר אל ולא אל-וה כי אם אלקים בלשון רבים ללמדנו שהקב"ה אחד וכוחותיו רבים.

אלקים (א, א) אלקים משמש בה' אנפין א. משמש שם של הקב"ה כמו כאן, ב. משמש לאדנות שמו יתברך אמנם אין הכוונה לשמו המיוחד, ותרגמו לאלה..., ג. משמש למלאך כמש"כ כי ראיתי אלהים פנים אל פנים, ד. משמש ענין חול במושג של שם תואר ושופט לתרגומו דינאי, ה. משמש לאילי הגוים ותרגומו טעוות דחלתי.

והארץ היתה תוהו וכו' (א, ב) תרגום אונקלוס צדיא פירושו שממה, ודע דמלת שממה משמשת בשני אנפין, א. חרבן כמש"כ על הר ציון ששמש (איכה ה), ב. תמיה כמו שפרש"י לענין תמהין, וצירופו מעוררת תמהון על השממה.

וחשך על פני תהום (א, ב) פרש"י על פני המים שעל הארץ וביאורו דהמים התחתונים הנוגעים בארץ נקראים תהום, כלומר עירוב מים ורקק יחד, ופני התהום הם עליוני המים הסמוכים לאויר, ורוח אלקים שהוא כסא הכבוד ולא היה מרחף על התהום שהוא תחתית המים רק על פני התהום שהם עליוני המים והוא על פני המים שעל התהום.

ורוח אלקים וכו' (א, ב) פרש"י כסא הכבוד ונקרא רוח אלקים מפני שמרחף ברוח פיו של הקב"ה. (רא"ם) ורוח אלקים (א, ב) אונקלוס תרגם ורוחא מן קדם ה' פירוש רוח טבעי נברא מאת ה' שהוא מרחף על פני המים.

מרחפת (א, ב) מלת רחף פרש"י הולך ונע נוגע ואינו נוגע ואינו מכביד עצמו על הדבר כך היה כסא הכבוד מרחף על פני המים כיונה המרחפת על הקן ולתרגום מלשון נדנדוד ותנועה.

ויאמר אלקים יהי אור (א, א) האמירה היתה אל לב כביכול של הקב"ה וכן דרך אדם שמוציא מפיו מה שהוא עושה, אמר הכותב, מורנו הראש זיע"א הדריך אותי לבטא את המחשבה בעת ההתבודדות וההתבוננות.

יהי אור (א, א) בגמ' (חגיגה יב) שתי דעות א. אור הגנוז, ב. נתלו ביום הרביעי, ואפשר שלא היה מאיר כענין הלכנה של עכשיו כנגד אור הגנוז ואחר שאור הגנוז התמלא האור החמה והלכנה של עכשיו. (לבוש)

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

[מנצ'ס א'צ'י'ע]

כ"ט טבת תשמ"א

שלך, עם כל התקוה. ואז הקב"ה בכבודו ובעצמו מקשיב לכל מילה שאתה מבקש ממנו - וגונו אותה בבית אוצרו - לעזור לך, ולמלא כל משאלות לבך לטובה, אמן כן יהי רצון.

בנוגע לרעיון שלך לפתוח עסק פרטי של... זה יכול להיות רעיון טוב. כמובן שלכל עסק צריך סבלנות עד שהוא מתייצב ומקבל היכרות. אפשר להתחיל בפסיעות קטנות עד שהקב"ה עוזר ומשפיע את ההצלחה, ככתוב "פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון" (תהלים קמה, טז). ואם אתה מבין שהחבר שלך הוא שותף טוב לזה, אתה יכול להתחיל אתו ביחד. אבל תעשו ביניכם הסכם ברור כתוב וחתום, כדי שלא יתפתח אח"כ מחלוקת או פירוד לבבות, כי כל מחלוקת אינה טובה ואינה מביאה לשום דבר טוב. ותתפללו למי שהעושר והנכסים שלו שישפיע לכם ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם.

לכבוד ...

שמחתי לראות אצלך מבט יותר טוב, נגעת כבר באור של האמונה הפשוטה. ואני מקוה שבעזרת ה' תמשיך בעבודה שלך שלא להישבר, ואז תזכה לראות את הישועה הגדולה בבחינת "ישועת ה' כהרף עין", ותהיה לך רפואה בכל החזיתות, ותוכל לספר הכל מתוך שמחה.

שהרי באמת יודעים אנו שכל צרת הפרט נובעת מצרת הכלל, שהרי הפרט הוא הכלל. וצרת הכלל היא כידוע הגלות הקשה והארוכה של עם ישראל, שהיא גלות השכינה הקדושה. וכיצד יכול האדם לתת אל לבו את הצער העמוק הזה, שאין לנו בכלל יכולת לתאר ולהרגיש אותו. קצת מושג יכולים אנו לקבל באמצעות הצער הפרטי שכל אחד עובר בעולם הזה, זה בכה וזה בכה.

והעיקר הגדול הוא - לא להתיאש בשום אופן, בגלל שיאוש שלא מן הדעת הוא, והוא סוגר את האדם שלא יוכל להיות קשור למעלה. לכן אני מבקש ממך להמשיך עם התפילות

[מנצ'ס א'צ'י'ע]

ח' סיון תשל"ח

סערות, ובכאבים של הטבע, מזה הוא מכיר את חיות השי"ת, את מי שאמר והיה העולם. וזהו כל חשקו של הרבש"ע. ומה יותר שכל אחד יעשה את העבודה שלו בדרך הזו, זה מקרב את הגאולה השלמה, במהרה בימינו, אמן.

לכבוד ...

ברצוני להביע את תקותי הגדולה שאצלכם הכל בסדר בעזרת ה', והקב"ה זיכה אתכם להשיג את עיקר התכלית של הבריאה שהוא ברא - שכל אחד יכיר את עצמו מה הוא, ויראה את אפסיותו, ומזה יראה "מבשרי אחזה אלוה" (איוב יט, כו). אם הוא יכול להחזיק מעמד בכאלו

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

[מנצח/ס א'י'ז'ע]

לכבוד...

שמחתי מאד לקבל את מכתבכם הנלבב, עם ברכותכם ותפילות לרפואתי השלמה ובריאותי, הקב"ה יקשר את התפילות יחד עם כל תפילות ישראל עבור כל הצריכים לכך מכלל ישראל, אמן.

כן קבלתי את הסכום ששלחתם לצדקה עבור עניים ונצרכים בארץ ישראל, תזכו למצוות, אנו מאד מעריכים על כך, בכך התקשרתם לדרך של חסד, שהוא המקיים את העולם ונותן חיות לכל העולמות. הקב"ה יזכה אתכם שתוכלו תמיד ללכת בדרך הזו, ברוב נחת והרחבת הדעת.

הרחבת הדעת פירושה, שאדם מרחיב את

ר"ח אלול תשל"ח

דעתו מעבר לטבע שלו, באמצעות המלחמה התמידית עם עצמו, שירצה לראות באמת ובלב שלם שהוא אינו מציאות בפני עצמה, רק הכל הוא מציאות הבורא יתברך, שברא אותנו לכבודו כדי שבאמצעותנו יהיה פרסום אלוקותו. באם אנו מצליחים להתקיים במאבקים התמידיים של החיים, אנו רואים את חיות הבורא שמקיימת אותנו, כדי להיטיב אתנו בעולם הזה ובעולם הבא.

הקב"ה יזכה אותנו לחיות ככה עבורו תמיד, שזה התכלית של הבריאה וקירוב הגאולה השלימה, במהרה בימינו, אמן.

לכבוד...

שמחתי מאד לקבל ולקרוא בתשומת לב יתרה את מכתביכם, בהם אני רואה איך שאת מתגברת בדרך האמונה הפשוטה להשי"ת ללא ליאות, ובכח האמונה הזאת שאת יודעת ומכירה כי השי"ת שומע ומקשיב כל הגה של תפילה היוצא מפיד, בכך את ממשיכה אמונה לעולם, להראות לעין הכל כי הוא הרופא חולים ובידו להושיע.

וכל הנשמה תהלל י-ה, על כל נשימה ונשימה נהלל את ה', אשר שולח לנו תמיד את הסיבות להתקרב אליו ולדבקה בו, כדי שנגלה אותו בעצמנו ובבשרנו בבחינת "מבשרי אחזה אלוה" (איוב יט, כו). והוא מעורר אותנו בכל עת,

ט"ו סיון תשל"ט

ומודיע לנו כי הוא חפץ בנו תמיד, כי בנים אנו לה' אלוקינו, והוא מבקש שנפנה אליו כבן המבקש את אביו, ואז הוא ממהר למלא בקשתנו ומשאלת לבבנו.

ועתה המשיכי נא בתפילותייך, ואנו כולנו יחד אתך, כי את חקוקה על לוח לבנו להזכירך לטובה. והמשיכי לצעוד בעוז בדרך האמונה הפשוטה, ללכת בה תמיד מחיל אל חיל, בבחינת "חדשים לבקרים רבה אמונתך" (איכה ג, כג). והוא, השי"ת בעל הרחמים, יחדש לך הבריאות השלימות, וישלח לך רפואה שלימה בתוך שאר חולי ישראל, אמן כן יהי רצון.

המשך פנינים יקרים

ויעש ה' את הרקיע וכו' (א, יז) לא מוזכר בעשות הרקיע עד יום השלישי לפרש"י כי לא נגמרו מלאכת המים והמעם השני כי העולם השפל בזמן שישראל עושין רצונו של מקום הוא עיקר המציאות שאע"פ שנגמרה ביום השני בריאת המים והמלאכים מ"מ כיון שלא יבשה הארץ ביום השני לא נאמר כי טוב כי עדיין אינה ארץ חפץ.

ויעש ה' את הרקיע וכו' (א, יז) מעם נוסף שלא נאמר ביום השני כי טוב, לפי שבו נברא גיהנם ומחלוקת שנאמר ויהי מבדיל בין מים למים, ללמדנו שכל המעורר מחלוקת נדון בגיהנם הרי יום זה נחשב כמזיק ולא שייך בו טוב.

תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע (א, יא) פירושו לא יתכן לומר דשא פלוני שלשון דשא הוא לבישת הארץ בעשבים כלומר שהארץ מתכסה בעשבים ושכל קלח יהיה מזריע זרע לכן צריך לומר עשב מזריע זרע.

תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע (א, יא) הקשה הרמב"ן למה לא הזכיר הכתוב אילני סרק ולמה לא צוה רק בעץ עושה פרי, ופירש שנתעוררו רבותינו בזה ואמרו שאף אילני סרק עשו פירות אלא שמקללת ארורה האדמה נעשו סרק.

את שני המאורות הגדולים (א, יט) אמרו רז"ל ששני המאורות נבראו גדולים אלא שנמתעטה הלבנה, ורבי יוסף קמחי פירש שקורא לשניהם גדולים כנגד הכוכבים ושוב אמר את המאור הקטן על הירח שהוא קטן כנגד השמש.

את שני המאורות וכו' (א, יט) הכוונה לאורים גדולים באורה כנגד הכוכבים כמו שחקרו בעלי התבונות.

ואת הכוכבים (א, יט) איתא במדרש בשעה שנוף הקב"ה בלבנה נפלו ניצוצות וכבו ממנה על פני כל רקיע וכבו המאורות ונקראו כוכבים על שם שכבו מאור הלבנה.

לממשלת היום (א, יט) תרגום אונקלוס למישלט ביממא, לכאורה היה צריך לומר לשולטנות דיממא, אמנם דבר הלמד מסופו שפשוטו כן אמר בסוף הענין ולמשול ביום ובלילה, לכן תרגמו באופן שהענין מוכיח על תחילתו.

לממשלת היום (א, יט) והענין דיש להם ממשלה בהשנויים אשר יולידו בה בהויה ובהפסד בכל השפלים כי בממשלתו ביום יצמח ויוליד ויגדל בכל החמים והיבשים, והירח בממשלתו יפרח במיענות ובמים ובכל הלחים והקרים.

ישרצו המים (א, כ) כל דבר חי שאינו גבוה מן הארץ קרוי שרץ, וזה שכתוב אח"כ בעוף בזובים וכו' תפס בסוג הנמוך ביותר, ומה שכתוב בפרשה (ט, ז) שפרו ורבו ושרצו נאמר על האדם, הכוונה לשריזה והוא התנועה לפי זה הלשון מושאל מן השרצים כנאמר פרו ורבו כשרצים בארץ שפרו ורבו ושרצו להיות כשרצים לרוב.

ועוף יעופף על הארץ (א, כ) מלת ושרצו נמשך על עוף כמש"כ ואת כל נפש החיה, ילמדנו על השרץ שנבראו מן הרקק.

על פני רקיע השמים (א, כ) בהרבה מקומות נקרא האויר שמים וכן תרגם אונקלוס בסדר דברים (ה, י) אשר תעוף בשמים, די פרח באויר רקיע שמיא.

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

פקס: 02 - 5325477 02 - 5829688

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

